Sisämarkkinastrategia

Strategia sisämarkkinoiden yksinkertaistamiseksi, sujuvoittamiseksi ja vahvistamiseksi

Talousvaliokunta 2.10.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Niina Etelävuori
Työ- ja elinkeinoministeriö

Sisämarkkinastrategia

- EU-komissio antoi tiedonannon sisämarkkinastrategiasta 21.5.2025 (KOM(2025) 500 lopullinen).
- Strategiassa esitetään uusi lähestymistapa eurooppalaisen kotimarkkinan kehittämiseen perustuen yhdeksään pilariin:

I. **Vähemmän esteitä**: Keskitytään sisämarkkinoiden kymmenen haitallisimman esteen poistamiseen

II. **Kunnianhimoisempi lähestymistapa palveluihin**: Palvelumarkkinoiden vahvistaminen sektorikohtaisella lähestymistavalla

III. **Pk-yritysten tukeminen**: Eri toimia pk-yritysten tukemiseksi sisämarkkinoilla

IV. **Tehokkaampi digitalisaatio**: Hallinnon ja yritysten toiminnan tehostaminen

V. **Yksinkertaistaminen**: Byrokratian vähentäminen ja sääntöjen yksinkertaistaminen

VI. **Toimeen- ja täytäntöönpano**: Tehokkaampi ja parempi sääntöjen noudattaminen

VII. **Poliittinen omistajuus**: Parempi kansallinen sitoutuminen ja omistajuus

VIII. **EU-rahoitus**: Parempi kytkentä sisämarkkinoiden kehittämiseen

IX. **Enemmän suojaa**: Sisämarkkinat reilun kaupan puolustajana ja talouden suojana

Strategian sisältö

- Esitetään toimia sisämarkkinoiden kehittämiseksi tuleville vuosille. Toimet sisältävät sekä uusia sääntelyaloitteita että muita ehdotuksia, joita komissio suunnittelee antavansa erityisesti vuosina 2025 ja 2026.
- Viitataan myös jo käynnissä oleviin toimiin, kuten sääntelyn yksinkertaistamiseen, sekä aikaisemmin esiin tuotuihin aloitteisiin esimerkiksi muissa komission tiedonannoissa sekä v. 2024 työohjelmassa.

- Strategia sisältää **viisi jaksoa**:

1. **Esteiden poistaminen**
2. **Palvelumarkkinoiden vauhdittaminen**
3. **Pk-yritykset**
4. **Digitalisaatio**
5. **Täytäntöönpano**

1. Esteiden poistaminen

Komissio on tunnistanut strategiassa kymmenen merkittävintä sisämarkkinaestettä ja ehdottaa toimia niiden ratkaisemiseksi. Esteet ovat:

1. Monimutkaiset EU-säännöt
2. Omistajuuden puute sisämarkkinoista jäsenmaissa
3. Monimutkaiset yrityksen perustamiseen ja toimintaan liittyvät menettelyt
4. Ammattipätevyyksien tunnustaminen
5. Viivästykset standardoinnissa
6. Hajanaiset pakkauksia, merkintöjä ja jätteitä koskevat säännöt
7. Vanhentunut tuotesääntely ja tuotteiden säädösten vastaisuus
8. Rajoittava ja vaihteleva kansallinen palveluiden sääntely
9. Työntekijöiden lähettämisen raskaat menettelyt
10. Alueelliset toimitusrajoitukset

2. Palvelumarkkinoiden vauhdittaminen

- Kuvataan palveluiden merkittävää roolia sisämarkkinoilla (75 % EU:n BKT:sta) ja sitä, kuinka palveluiden sisämarkkinat ovat yhä hyvin puutteellisesti kehittyneet.
- Esitetään uusi sektorikohtainen lähestymistapa palvelumarkkinoiden vauhdittamiseen keskittyen mm. kaksoissiirtymän kannalta merkittäviin palveluihin.
- Tullaan tekemään yhteistyötä jäsenmaiden kanssa ja laatimaan ohjeistuksia koskien mm. sääntelyn keventämistä yrityspalveluissa sekä vähittäiskaupan sääntelyn oikeasuhteisuutta.

3. Pk-yritykset

- Pk-yritysten liikkuvuutta sisämarkkinoilla halutaan helpottaa ja pk-yritykset tulee huomioida paremmin lainsäädännössä.
- Pk-yritysten kasvua pieniksi keskisuuriksi yrityksiksi (small mid-caps) halutaan helpottaa ja myös näiden yritysten hallinnollista taakkaa vähentää.
- Teollisoikeuksien tehokkaampaa hyödyntämistä halutaan parantaa, raportointivelvoitteita helpottaa sekä pääsyä kestävään rahoitukseen sujuvoittaa.

4. Digitalisaatio

- Tarve kokonaisvaltaiselle paradigman muutokselle dokumentteihin perustuvista sisämarkkinoista datapohjaisiin sisämarkkinoihin ja automaattiseen ja reaaliaikaiseen datansiirtoon.
- Nykyisen sääntelyn tehokkaampi toimeenpano.
- Uudet digitaaliset työkalut etenkin yrityksille.
- Mainitaan mm. Omnibus-ehdotus vaatimustenmukaisuusvakuutusten ja tuotekohtaisten asiakirjojen digitalisoinnista sekä standardointia ja julkisia hankintoja koskeva digitalisointi.

5. Täytäntöönpano

- Sisämarkkinasääntöjen asiamukainen soveltaminen ja täytäntöönpano on komission ja jäsenvaltioiden vastuulla.
- Uusien esteiden syntymisen estäminen on tehokkaampaa kuin jo olemassa olevien esteiden purkaminen. Kansallisten sääntöjen tulee olla välttämättömiä ja oikeasuhteisia.
- Komissio tulee parantamaan rikkomusmenettelyiden läpinäkyvyyttä ja viestintää.
- Vahvistetaan poliittista omistajuutta jäsenmaissa.
- Seurataan systemaattisemmin rakenteellisia ongelmia ja esteitä.
- Laaditaan vuotuinen sisämarkkinoiden täytäntöönpanosuunnitelma.

Valtioneuvoston kanta

- Yhdytään komission näkemykseen siitä, että sisämarkkinat ovat tärkeämmät kuin koskaan ja tarvitaan monia toimia, jotta sisämarkkinat toimivat täysimääräisesti.
- On tärkeää, että jäsenvaltiot ja komissio osoittavat vahvaa poliittista omistajuutta ja sitoutumista strategiaan ja sisämarkkinoiden kehittämiseen.
- Strategiassa ehdotetut toimet ovat pääsääntöisesti tarkoituksenmukaisia. Strategian toimeenpano on keskeistä ja sen etenemistä tulee seurata.
- Sisämarkkinasääntöjen täysimääräisen toimeen- ja täytäntöönpanon varmistamiseksi tarvitaan kunnianhimoisia toimia sekä komissiossa että jäsenmaissa. Työssä olisi tärkeää hyödyntää tehokkaasti olemassa olevia rakenteita.
- Palveluiden sisämarkkinoiden edistämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Sektorikohtaisten toimien lisäksi on varmistettava palvelusääntelyn horisontaalinen koherenssi.
- Uusien esteiden syntymisen estäminen on tärkeää ja tässä tarvitaan konkreettisia ja määrätietoisia toimia. Toimivien sisämarkkinoiden kannalta on tärkeää, että kansalliset tuotteita ja palveluja koskevat vaatimukset ovat välttämättömiä ja oikeasuhteisia.
- Tuetaan komission tavoitteita sisämarkkinoiden kehittämiseksi digitalisaation keinon sekä siirtymistä dokumenttipohjaisista sisämarkkinoista datapohjaisiin sisämarkkinoihin.
- Valtioneuvosto tarkentaa kantojaan strategiaan sisältyviin toimiin komission annettua niistä varsinaiset ehdotukset.

Kiitos!